

Izhaja vsaki četrtki ob 11. uri dopoldne. Rokopisi se ne vračajo. Neprankovana pisma se ne sprejemajo.

Cena listu znaša za celo leto 4 krone, za pol leta 2 kroni. Za manj premožne za celo leto 3 krone, za pol leta K 1:50. Za Nemčijo je cena listu 5 K, za druge dežele izven Avstrije 6 K.

Rokopise sprejema uredništvo v Gorici, dvorišče sv. Hilarija št. 7.

Naročnino in naznaila sprejema upravnštvo v Gorici, Semeniška ulica št. 16. Posamezne številke se prodajajo v tobakarnah v Šolski ulici, Nunski ulici, na Josip Verdijevem tekalšču nasproti mestnemu vrtu in na Korenskem bregu (Riva Corna) št. 14 po 8 vin.

Oglasi in poslanice se računajo po petih vrstah, in sicer: če se tiska enkrat 14 vin., dvakrat 12 vin., trikrat 10 vin. Večkrat po pogodbi.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Ivan Bajt v Gorici

Tiska „Narodna tiskarna“ (odgov. J. Marušič) v Gorici.

Učite vse narode!

(Konec.)

Časopisje javlja svoj mogočni upliv tudi na zasebno življenje. Iz časopisov črpa navadni človek svoje znanje, izobrazbo. Lahko rečemo, da se pri neizobražencih ali pri na pol omikancih zrcali v duši — časopis, ki mu je prirastel k srcu. Po načelih, ki se jih je nasrkal v listu, uravnava svoje naziranje in svoje privatno življenje. — Kako osodepolne posledice izhajajo vsled tega iz časopisja! Katoliški listi utrjujejo v posameznikih vero, poštenje, dajejo mu pravi mir. Toda slabi listi vzbujajo versko dvome, razburkajo strasti, vzamejo človeku čisto vero in mir srca. Vsled tega se pojavljajo, žal, v družini, občini in deželi kreg in prepir.

Kdo ne ve, koliko zla je učinilo slabo časopisje v srcih naše mladine!

Modro je rekel sv. oče papež Leon XIII.: „Vse zle posledice današnjega časa se mora po pravici pripisovati slabemu časopisju.“

Torej vže posledice bi morale katoličana prepričati, da dolžnosti do časopisja niso malenkostne. Zato trdimo z Spirago (II. str. 181): „Slabi časopisi so vsakemu človeku škodljivi; kdor jih čita, pride polagoma ob vero in notranjo zadovoljnost, kdor jih pa naroča, je sovražnik svoje vere.“

Dobri časopisi so zvezde vodnice priprostemu pa tudi izobraženemu človeku. — Ko divja strast, ko viharji prepira razsajajo, ko je vse morje javnosti razburkano, kje naj najde človek varno pristanišče, ako ne v katoliškem časopisju, ki se tesno oklepa trde skale — sv. cerkve? — Marsikaj zapeljavec mora jdikovati:

„Morje lažnjivo,
Kje so bregovi,
Grozna sirjava,
Grom in vetrovi?“

LISTEK.

Žrtva spovedne tajnosti.

Zgodovinska povest.

Spisal Ivan Meziniec.

III.

Bankirjev mlajši sin je stal malo trenutkov pozneje na strani svojega onemoglega očeta. „Patrik, ... sin moj“, šepnil je tiho bolnik, s pogledom, iz katerega si mogle razbrati prčnjo do mladeniča.

„Kaj želite oče? Hočete, da ostanem tu?“
„Da, dragi moj, ... čas je kratek... in jaz bi ti imel mnogo, mnogo povedati!... Vidi, Patrik, jaz sem vzgojen v katoliški veri... pa, o jaz ubožec, toliko časa že se nisem zmenil zanj!“

„Oče, ljubi oče, naj Vas ne vznemirjajo te nepotrebne misli, one le bujčajo Vašo bolezen; potrebni ste popolnega miru!“ „Nepotrebne reči, ... nepotrebne“, vzdihoval je bolešno onemogli... „Mnogo, merda vse, karkoli sem počel v svojem življenju, je bilo nepotrebno, a na to, kar je bilo potrebno, sem pozabil!“ „Ali oče, kako se morete tako mučiti? Vi ste in ste bili vedno pošten! Vsi listi v Baltimori govore o Vašem položaju, hvalijo Vaše milosrčje,

Zija slapovje
Rjavo penečo
Barke razbije
V brezno jih meče!“

V lakem položaju kaj rad pozdravi dobre liste rekoč:

Zvezde prijazne
Pot mi kažite,
Srečni vetrovi
Čoln mi vodite!“

(Jenko.)

Skrbimo torej z združenimi močmi za dobre liste! Saj je to tudi — ne le želja — ampak ukaz najvišjega zapovednika na zemlji. Papež Leon XIII. je v svoji okrožnici z dne 15. oktobra 1889. izrekel naslednje velevažne besede: „Katoliško časopisje ima nalogo razkrinkati hudobne naklepe sovražnikov sv. cerkve in podpirati delo pastirjev hiše božje. Zato je tudi dolžnost katoličanov časopisje krepko podpirati. Vsak naj odredi slabemu časopisju popolnoma vsako udeležbo, dobremu pa naj po možnosti pomaga k življenju in vspevanju.“

Zanimivo je, kako je sodil sedanjí papež Pij X. o časopisju, ko je bil še patrijarh v Benetkah. Tamošnji katoliški list „La Difesa“ je začel hirati. Vneti vladika je bodril vernike, naj prislokdijo na pomoč katoliškemu listu s temi v resnici apostolskimi besedami: „Jaz se ne bojim nobene žrtve, da podpiram katoliški list. Če bo treba, dam v ta namen svoj škofijski prstan in pektoralo (naprsni križec), celo svojo kardinalske opravo sem pripravljn dati, ker hočem, da list na vsak način izhaja.“

In za kar se je navduševal kot nekdanji patrijarh, za to gori tem bolj kot krmar Petrovega čolna. Zdi se, da odmevajo njegovo besede sedaj po širnem svetu: „Hočem, da katoliški listi na vak način izhajajo!“...
Željo sv. cerkve glede tiska je tol-

važne dobrote!...“ „O, da, Patrik, v očeh ljudi, da, ... ali ljudstvo sodi stvari po zunajnosti, a vest, ... gorje mi!...“ „Oče, oče, ne tako dalje, te Vaše besede me mučijo!“

„Patrik, ... torej nočem govoriti dalje, ... niti bi ne imel moči zadosti, in saj ni še taka sija. Samo eno besedo... a ne zabi, kar ti poreče umirajoči oče: Sijaj in sreča mineta; pravi mir srca pa pridobimo esmo z Bogom in v Bogu! Išči ga v moji veri, v kateri bi želel umreti, išči ga v katoliški cerkvi. Ali mi hočeš obljubiti, Patrik?“ „Oče, pa zakaj toliko skrbite za te stvari, za katere se prej niste zmenili?“ „Obljubi mi, Patrik... o... ali ne ljubiš... svojega očeta?“ „Da, bodi oče“, odvrnil je mladenič, da bi ga potolažil, „da, poskušati hočem to, kar želite!“

„Dobro, Patrik, poskušaj; ... Hari misli, da sem govoril v omotici, ... ne, hvala Bogu, moj razum je tako jaseu, tako čist, kakor nikdar še v mojem življenju... Bližnja mi smrt je potegnila zaveso raz moje oči. Še nekaj, Patrik: Prinesi mi — in razmišljaj je nekoliko hipov potem nadaljeval — prinesi mi 20000 dolarjev in deni jih v mojo miznico, a ključ daj meni!“

mačil II. slovenski katoliški shod v Ljubljani, ki je sprejel pod pokroviteljstvom slovenskih škofov naslednjo resolucijo:

„Na časnikarskem polju je treba v prihodnje še pomnožiti delovanje, da zajezimo med našim narodom razširjanje brezverstva in moralnega propada, ki mu grozi vsled naraščajoče sile veri'sovražnega duha, pojavljajočega se zlasti potom liberalnega časopisja tudi v naši domovini.“

K temu dostavljamo besede slavnega škofa Kettelerja:

„Katolik, ki po svojih močeh ne podpira katoliškega tiska, ni vreden imenovati se dobrega otroka sv. cerkve.“

Naj te vrstice zadostnejo, da nas prepričajo o potrebi in dolžnosti, skrbeti za prosep dobrega časopisja. Prihodnjič spregovorimo še par besed o načinu, kako zamoremo podpirati po svojih močeh časopisje, ter uvaževati nekatero malovredne izgovore naših brezbriznežev.

Koncem rečemo le to: Časi so resni in hudi. K očitnemu odpadu od katoliške cerkve je že hujskal Slovenče zloglasni dnevnik v Ljubljani. Trd boj se bje za naše najdragocenejše svetlinje, za vero naših očetov. Treba je tu složnega delovanja. Zlasti gospodje, ki so po svojem poklicu vzgojitelji naroda, naj bi krepko zastavili svoje moči, da prospera katoliško časopisje, ki je postala tako važna vzgojevalna sila. „Surgite, qui dormitis!“ — Ponavljamo: vzgojitelji naroda so v ta namen prvi poklicani. Je pač čudno, v vseh strokah se zahtevajo izpiti vsposobljenosti: učitelj, duhovnik, zdravnik, uradnik, celo rokodelc mora dokazati svojo sposobnost, predno prične svoj posel. Le za največjo učilnico, za časopisje, naj bi bil vsak „faliran študent“ dober!... Zatorej kličemo vsem vzgojiteljem naroda: Vi ste v to poklicani. Na delo torej! — Pri delu pa, ki se temu ali

„Ali oče, zakaj?, prašal je sin, boječ se, da oče zopet blede. „Ne prašaj me, Patrik“, „ako nočeš, da bi tvoj oče...“ toda prekinil je svoj govor. Izraz neumljiv silne bolesti se je pojavil na obličju bolnikovem.

„Hiti sin, poprej ko bode prepoznal!“ In sin videč očetovo bojazen, se dvigne, da bi spolnil željo umirajočega. Malo za tem se je vrnil s pušico.

„Si-li prinesel denar, Patrik? Stopi bliže, pa pokaži mi!“

Patrik se je razveselil, da ni prinesel prazne pušice, kakor je sprva hotel. Odprl jo je in pokazal bolniku kup denara! Z vzdihom spustil je bankir glavo na predalnik, a pomiril se ni prej, dokler mu ni položil Patrik ključa pod vzglavje, kakor je zahteval oče. „Hvala ti, Patrik, vedi“... toda en pogled v vprašajoče oči sina je zadržal besede, katere je hotel izgovoriti. Ne, sinova nista smela vedeti, zakaj je zahteval oče ono svoto, kar potem bi bila vedela, da premoženje „Viljema Blacforda in sinov“ ni tako čisto, kakor misli svet. O koliko bolje bi bilo, ko bi bil le nekoliko pogledal naprej v bodočnost!

O koliko bi bilo bolje, ko bi se bil ponizal pred svojimi sinovi, ker bi bil

onemu zdi morda brezvspešno, naj ga tolaži in krepí obljuba Gospodova:

„Moja beseda se prazna ne meni ne povrnel!“ — Saj skušnjava uči, da je resnična trditve papeža Leona XIII.: „Večkrat odtehta eno samo zrno od naše strani, če pade na prava tla, cel mernik zastrupljenega žita, katerega raztresajo nekatoliški listi.“

Odkrito rečemo, da nam je dopadlo, ko je nekdo v šali trdil: nekdanj so za vero kri prelivali, sedaj črnijo!“ In tako je v istini! Boj, ki se je raznel po svetu, se bje dandanes s peresom in črnilom. In kakor so v turških časih bodrili hrabre Slovence v boj za resnico proti krutemu Turku, tako nas kliče sedaj sv. cerkev v boj zoper sovražnike naše vere. Na delo torej — za resnico, za naš najdražji zaklad!

„Djedi vaši zanj lievahu krvcu,
Oci vaši zanj lievahu krvcu,
Zanj vi isti krvcu prolivate
Za vas draže u svijetu nema!“
(Surt Small-age Čengića.)

—n.

Socijalne drobtinice.

Pravo pridobivati si lastnino je osebno.

Dognano je, da je pravo pridobivati si prehodno in trajno lastnino vrojeno človeški naravi. Iz tega sledi, da je vrojeno vsaki osebi, ki ima človeško naravo. Pravo pridobivati si lastnino je tedaj osebno.

Socijalisti bi radi vtajili to resnico, katero uči naravni razum. Pravijo, da je pravo pridobivati si lastnino le kolektivno, ne osebno.

Kolektivno bi bilo to pravo, ko bi bil človek po naravi vsestransko od drugih odvisna oseba. To pa ni resnično. Človek je po svoji naravi deloma neodvisna oseba in le deloma odvisna.

tako odvrnil veliko nesrečo od nedolžnega bitja....

IV.

Molčeč in tih sedel je Patrik ob postelji svojega očeta, kadar se je vrnil zdravnik z duhovnikom. Bil je to lep mož, star kakih trideset let, visoke in močnate postave. Pogled njegov je bil sicer strog, ali vzbujajoč zaupanje. Na sebi ni imel ne roketa, ne šole, samo talar ga je kril. Desna na njegovih prsih počivajoča, pričala je, da nosi s seboj telo Gospodovo. Ozrši se okrog po sobi, dal je znamenje cerkveniku, naj vstopi. Ta je vstopivši odprl mal kovček, vzemši iz njega roket in štolo za duhovnika, potem se razpel in dvoje svečnikov s svečami, ter postavil vse zaporedoma na mizico ob postelji. Krčar je duhovnik odložil Najsvetejše na pripravljeno mizico, vrgel je nase roket in štolo.

Patrik je zrl na vse to z temnimi in nezaupljivimi očmi, in že je hotel spregovoriti nekaj besed, ko ga prime zdravnik Vorld za roko in šepetne:

„Idite gospod Blacford; ako ljubite svojega očeta, pustite ga samega z Bogom in njega služabnikom!“

Nevoljen se je pustil mladenič od-

Odivsen je človek po svoji naravi kot družabno bitje t. j. kot ud človeške družbe, v kateri živi in katero nujno za svoj obstoj potrebuje.

Kolikor je človek po naravi neodvisen, neodvisno je tudi njegovo pravo pridobivati si lastnino. To našo svobodo in neodvisnost omejujejo le naravni zakoni, kateri izvirajo iz okolnosti, da je človek nujno ud človeške družbe, v kateri živi in katero v mnogih ozirih potrebuje. Ti naravni zakoni pa ne jemljejo človeku osebne svobode. Dasi je človek ud človeške družbe, je vendar le svoboden in neodvisen v razvijanju svojih zmožnosti. Iz osebne neodvisnosti in svobode v razvijanju svojih zmožnosti pa izvira pravo pridobivati si lastnino. To pravo je tedaj osebno, kakor je vsakemu človeku pravo razvijati svoje zmožnosti in spopolnjevati se osebno.

Če bi hotel kdo imenovati naše pravo do zasebne lastnine kolektivno radi tega, ker je vendar-le odvisno in omejeno od naravnih zakonov, kateri izvirajo iz okolnosti, da je človek nujno ud človeške družbe t. j. družine, države in vesoljnega človeštva, bi mi temu ne nasprotovali. Celo želeli bi, da bi se narodje nekoliko bolj zavedli svojih pravic nasproti nezrečnim pijavkam, ki spravljajo ogromne zaklade in nakupujejo ogromnih posestev, katerih zase ne potrebujejo, niti jih obdelujejo. Iz tega kopičenja nezmerne bogastva pri posameznikih izvira na drugi strani velika revščina delujočega ljudstva. V tem smislu želimo našemu času, nekoliko več kolektivizma. Krivi kolektivizem socijalistov se je porodil prav iz teh nezdavnih razmer v našem času. Te razmere treba izboljšati s tem, da se zopet uveljavijo naravni zakoni, nikakor pa ne s tem, da bi se naravni zakoni pogazili, kakor hočejo socijalisti.

Politični pregled.

Naš notranji politični položaj. — Dunajska „Information“ piše, da se širijo v dunajskih političnih krogih govorice, da se skliče češki deželni zbor že meseca januarja ter da bode državni zbor z ozirom na zasedanje delegacij in pa češkega deželnega zbora, sklican šele koncem meseca februarja. Češki deželni zbor pa se skliče za to, da bi se za časa njegovega zasedanja napravil zopet poskus spraviti Čehe in Nemce, da bi potem, ako bi se ta poskus posrečil, prišlo v državnem zboru do rednega delovanja. Po poročilih istega lista, bi se vlada hotela nekako tudi Slovencev približati s tem, da bi odstranila s Kranjskoga sedanjega deželnega predsednika bar. Heina, s katerim je večina državnozborna kranjske delegacije nezadovoljna.

Avstrijska delegacija. — V proračunskem odseku avstrijske delegacije je bil v tork včeraj proračun za zunanje ministerstvo. Pri razpravi tega proračuna se je vnela politična debata o naši zunanji politiki. Govoril je tudi delegat dr. Šusteršič. Izjavil je namreč, da ne odobrava tega, da se je Avstrija poslužila veto-pravice ob zadnji papeževi volitvi, strinja se pa z vladnim postopanjem v zamotanem balkanskem vprašanju; želi samo hitrejšega, krepkejšega nastopa zveznih držav, da spomladi zo-

pet ne izbruhnejo novi nemiri. Glede Srbije je govornik obsojal kraljevi umor, a opomnil je, da niti avstrijska politika ni popolnoma prosta neke gotove sookrivde, ker je vso balkansko politiko opazovala s Milanovega stališča. Avstrija je vkljub velikim žrtvam, ki jih je imela glede Srbije, danes pri Srbih in pri drugih balkanskih narodih predmet sovraštva, ker velja Avstrija kot slovanstvu sovražna država.

Minister dr. Koerber o sodnikih. — Na Silvestrov komers spodnjeavstrijske odvetniške zbornice prišel je tudi ministerki predsednik Köber, kakor voditelj pravosodnega ministerstva. Köberja je slavil baron Mayer. Nato se je oglašil za besedo dr. Köber, ki je govoril o prepotrebnem složnem delovanju odvetnikov in sodnikov. Povdarjal je, da sodnik ne sme nikoli postati avtomat zakona, marveč mora biti njegov vestni tolmač, radi tega sme tudi čutiti. Justica ni loterija, povdarjal je govornik, v kateri bi se smelo poskusiti tudi z nezadostno utemeljeno obtožbo. Sodni mehanizem funkcionira točno le tedaj, kadar tožitelj, branitelj in sodnik iščejo le resnico in vso svojo bistrumnost postavijo v službo pravičnosti.

Tirolski deželni glavar odstopi. — V kratkem odstopi sedanjí tirolski deželni glavar grof Brandis. Njegov naslednik postane baje državni posl. Kathrein ali pa grof Trapp.

Ogrski državni zbor nadaljuje v znamenju obstrukcije podrobno razpravo o zakonskem načrtu gledé kontingenta vojaških novincev.

Na skrajnem Vzroku. — Še vedno vse negotovo. Res je pa vedar, da se pripravljati Japonska in Rusija za vsak slučaj, da se oborožujeta, ter se oskrbujejo z vojnimi sredstvi kakor z živili, s premogom za vojne ladje in drugimi potrebnimi rečmi. Japonska je naročila na Reki tudi mnogo torpedovk. Pri vsem tem pa so zadnja poročila nekoliko mirnejšega značaja. Nekateri pravijo, da zadnji odgovor Rusije ni sicer povsem zadovoljil Japonske, da pa tudi ni tak, da bi silil Japonsko do ultimatum, marveč da se nahajajo v njem take sporne točke, o katerih se da še pogajati. Drugi trdijo, da se Japonska prav za prav zaradi tega ne upa napovedati Rusiji vojske, ker bi valed nekega dogovora med Francosko in Angleško, valed katerega bi ostali imenovani državi nevtralní, ostala osamljena. Torej ni nič gotovega, ampak sgolj le ugibanja.

Japonska vojna moč. — Neki ruski vojaški list je priobčil te dni pogovor, katerega je imel te dni njegov urednik s nekim visokim ruskim častnikom; ki se je ravnokar povrnil s skrajnega Vzoka. Častnik je rekel, da je danes Mandžurija popolnoma ruska, in Kitajci sami blagoslovljajo ruskega carja in ruske vojske. Nato je častnik rekel, da ruski vojaki, nahajajoči se v Mandžuriji, komaj čakajo, da bi se smeli meriti z japonskimi vojaki v boju. Častnik je tudi rekel, da se japonski vojaki v kakem pogledu ne morejo primerjati ruskim vojakom. Naj bo le japonski vojak še precej izobražen in tudi izurjen v orožju po evropsko, je isti vendar slaboten in ne more prenašati truda in štrapac, na katere je ruski vojak popol-

vesti zdravniku iz sobe. K. je zapustil tudi cerkvenik spalnico, ostal je umirajoči sam z duhovnikom.

Precej časa moral je cerkvenik čakati, da je duhovnik dokončal svoje opravilo. Ko je bilo vse opravljeno, zapustil je duhovnik bolnika ter čakal na hodniku bankirjeva sinova. Hari in Patrik prišla sta takoj, ko jima je bil sporočil sluga, da čaka na nju služabnik Gospodov, zeleč se z njima pogovoriti.

„Gospoda, svojo nalogo sem zvršil“, dejal je duhovnik bratoma; „Vajin oče bo počival mirno zdaj, ker se je spravil z Bogom. Poprej ko se oddaljim, prosil me je, naj vam naznam, da je njegova največja želja, da bi ustanovili po njegovi smrti sirotišče za irske izseljence. Ako hočete spolniti željo umirajočega očeta, sem vedno pripravljen podpirati vaju z vsemi svojimi močmi!“

Brata se mu priklonita, ter ga odpušta, ne da bi se mu zahvalila le z eno besedico. Vstopivši nato v sobo, dobila sta očeta samega. Njegove roke so počivale na prsih, njegove oči so bile zaprte. Samo na lahkomem dvigovanju njegovih prs se je moglo spoznati, da še živi... Molil je.

Z globoko bolestjo sta zrla brata nanj, niti ziniti si nista upala, da bi ne motila njegovega mira. Bolnik pa, začutilvi njuno prisotnost, je oči odprl. Podal jima je roko, in onadva sta jo poljubila s solzami v očeh.

„Oče!“ vskliknila sta skoro istočasno. „Ah, sinova moja“, dejal je s slabim glasom bolnik, „zdaj sem srečen, zdaj umrjem rad... spravljem z Bogom... in moja zadnja prošnja in molitev bo za vaju, da bi se vrnila tudi vidva k Bogu, a ne tako pozno ko jaz...“

„Ali vama je razodel duhovnik mojo željo?“ prašal je, ko se je malo odpočil. „Da, oče, Vaša želja je za naju sveta dolžnost“, odvrnil je Hari.

„Bog vaju blagoslovi sinova“, dejal je umirajoči, toda svojega imena ne smem razkriti... Vsaj v zadnji uri hočem storiti nekaj dobrega, ne da kdo ve za to... Zdaj hočem spavati... truden sem... silno truden, sinova!“ „Bog vaju blagoslovi!“ S temi besedami je vsnul, a to je bil zadnji njegov sen. Patrik mu je zatisnil oči...

(Dalje pride.)

noma navajen. V Evropi, rekel je častnik nadalje, si ne morejo niti misliti, kako mnenje imajo Japonci o nji. V japonskih šolah se pripoveduje, da je Japonska največja in najmočnejša država na svetu. Le še Angleška da jo morebiti prekosi. Da bi zamogla Japonska vspešno bojevati se na suhem, o tem ni niti misliti. Nov vojaški zakon in po njem reorganizacija vojaštva na Japonskem, zvršila se bode popolnoma šele v letu 1911. In šele ko se to zgodi, štela bode Japonska 150.000 mož stalne vojske, 150.000 mož v prvi in 150.000 mož v drugi rezervi s kakimi 9000 častniki. Iz tega je razvidno, da Japonska ni še pripravljena na vojsko.

Macedonija. — Ta teden pride baje na Dunaj Boris Sarafov, da zaprične tudi tam propagando za macedonske begunce. Turški poslanik je že v naprej storil vse potrebne korake, da se Sarafov prepove javno predavanje.

Dopisi.

Z Vipavskega. — Socijalni demokrate so se vrgli na Vipavce sè vso silo. Shod se vrši za shodom kjer se ponavlja laž in zavijanje. Na shodu v Ajdovščini je tamošnji župnik očital soc. demokratom britko resnico, da so kot „prijatelji ubozeega ljudstva“ na javnem shodu se oglašili proti deželnemu šolskemu zalogu. „To je laž“ rekel je takrat g. Kopač, a trditve svoje ni dokazal. „Prim. List“ je svoječasno prinesel to žalostno novico in je še posebej tiskana v knjižici „Socijalno vprašanje“ od pok. dr. J. Pavlice. Okrajji goriške dežele plačujejo šolski davek od 80% do 160% mesto Gorica pa le 15%. Ali bi ne bilo prav, da bi drug drugemu pomagali nositi to breme! Socijalisti goriški, polni gorke ljubezni do ubozeega ljudstva, so potegnili z bogatimi judi in meščani. „To je laž!“ Kaj ne g. Kopač! Ni laž nel Resnica je. Pri Rebku je g. Kopač svoje poslušalce opozoril na župnika v Ajdovščini češ: ta bi rad imel kanone, da bi streljal na one, ki ž njim ne volijo. Ne g. Kopač! Vi dobro veste, kaj je govoril župnik pri shodu, ali laž in zavijanje je poklic soc. demokracije. Ko se je na shodu očitalo duhovščini, da ni nič storila za delavsko ljudstvo, da nima pravice zastopati delavstva, opomnil je župnik, da je to neresnično. Sicer pa je naloga cerkve v prvi vrsti boljšati sroce človekovo, notrajnost prestrojiti, zunajnost ima druga oblast v rokah. Imamo zapovedi, ali k izpolnjevanju teh napeljuje cerkev v prvi vrsti, zlasti dandanes, le z duhovnimi sredstvi, telesne kazni deli država. Cerkev uči: ne kradi, ne utrguj zasluženega plačila delavcu, ako pa kdo vkljub temu krade, delavce zatira, ga cerkev dandanes ne more telesno kaznovati, zato je postavljena posvetna oblast. Greh sveta prilastujejo cerkvi. Habemus canones, non canones. Ste razumeli g. Kopač! Dotaknil se je na shodu pri Rebku tudi celibata. No, no! Kaj to pač briga soc. demokrate! Sodbo o tej zadevi prepuštam onim, ki so za to postavljeni.

„Zakaj niso prišli danes poslanci na shod. Danes je bil za nje sodnji dan“. Ali se tresete, kaj, gg. poslanci? Znamenja se prikazuje na nebu, trompete se oglašajo, zemlja se trese itd.... „Dajte odgovor!“ Brez glasu ste, še poleg nočete, gg. poslanci! Gorje vam, ker kmalu boste slišali glas „Poberite se“ in vaše stole bodo drugi zasedli“. In revni učitelji, kje so? Zadnjič so poslance zapodili, ko so prišli poročat o svojem delovanju, za ta shod pa so jih vabili. — Mogoče so hoteli moliti unisono „confiteor“.

G. Kopač pride še na Vipavsko. Nikar se mu ne čudimo. V Trstu izgublja svoj upliv, delavstvo v mestih se mu izneverja, zato hoče poskusiti svojo srečo pri kmetih. Ne bo nič. Naši Vipavci radi poslušajo govore ali Bog jim je podelil toliko razsodnosti, da ločijo dobro od slabega. O zmotah soc. demokracije si ustvarja uničujočo sodbo.

Iz Štanjela. — Na sv. tri kralje ob 2^{1/2} popoldne se je vršil pri nas pogreb pokojne matere našega g. kurata. Bil je to v dolgi nepretrgani vrsti veličasten sprevod, kakeršnega gotovo ni bilo pri nas mnogo let. Za križem je bila vrejena vaa šolska mladina pod vodstvom g. voditelja in g. učiteljice, za njo „Marijina družba“ s svojimi znaki. Cerkevna opravila je izvrševalo pet gg. duhovnov. Za krsto so šli v obilnem številu bližnji in daljni sorodniki ter znanci prišli iz raznih krajev Vipavske izkazat svoje spoštovanje

priljubljeni rajni. Domačega občinstva je bilo v dolgi vrsti ogromno število. Med njimi se je opazilo p. n. gg. inženirje vladne kot podjetniške, razne uradnike in uslužbence železniške. — Žene v črnih oblačilih so nesle križ, krasno krato in svečnike. Dva venca, katerih enega je poklonila prespos. obitelj Fabiani, drugega ostali rajne, sta povečevala slovesnost sprevoda. Domači pevci so zapeli žalostinke v župnišču, v cerkvi in na pokopališču. Mej sprevodom je vladala največja tiho in popolen red. Vse krčme so bile zaprte. Ves sprevod je bil v resnici silno ginljiv; marsikateremu so se utrinjale solze sočutja. Jasen dokaz, da si je rajna pridobila kot prej tudi v 7 letih svojega tihega a pobožnega življenja v Štanjelu, spoštovanje vsega domačega ljudstva, vseh znancev in gostov g. kurata. Bodi ji zemljica lahka!

Iz Rihemberga. — V Rihembergu je imelo 10. t. m., kakor je bilo v „Pr. Listu“ naznanjeno, vzajemno podporno društvo za zavarovanje goveje živine svoj redni občni zbor. Veselje je bilo gledati obilno udeležbo udov, ki se navdušeno zanimajo za to blagohotno društvo. Najprej prečita denarničar g. Amb. Poniž, nadučitelj, račune, ki se glase:

D o h o d k i:

1. jan. 1903 v domači blagajni	2410 K
Udmina l 1903	2000 „
Zavarovalnina l. 1903	1042 75 „
Menila	46 — „
Vzel iz c. kr. poštne hranilnice	588 — „
Skupaj	1720 85 K

S t r o š k i:

Izplačalo za poginolo živino	827 52 K
Vložilo v c. kr. poštno hran.	865 — „
Remuneracija podblagajnikom	22 — „
Za eno knjižico za upisovanje	— 30 „
31. dec. 1903. v gotovini doma	6 03 „
Skupaj	1720 85 K

Novih udov v l. 1903. pristopilo je 10. Tedaj je koncem leta 1903. vseh udov 329. Denarno stanje koncem leta 1903.: V ajdovski hranilnici, c. kr. poštni hranilnici, doma in približno obresti, skupaj 2744 51 K. Narastlo od leta 1899. do l. 1903. za 1695 39 K.

Koncem računov zahvali predsednik g. Jož. Pavlica denarničarja za njega trud in neumorno delovanje v blagor društva. — Potem se prestopi k volitvi. Gosp. Ant. Mužina, učitelj, predlaga, naj se tudi v prihodnje voli dosedanjšega predsednika g. Jož. Pavlico. Soglasno izvoljen je tedaj zopet za predsednika g. Jožef Pavlica. Za podpredsednika je bil z večino glasov izvoljen g. Fr. Mrevlje z Brji. Denarničarjem je bil soglasno izvoljen zopet g. Amb. Poniž, nadučitelj. Tako je bil tudi soglasno izvoljen za društvenega tajnika g. Ivan Sever s Cvetroža. Odbornikom so bili izvoljeni: g. Anton Mužina, učitelj Brje, g. Anton Birsa, posestnik Preserje, g. Jože Birsa, posestnik Birsí, g. Anton Ličen, posestnik Vas, g. Anton Vidmar, posestnik Polje. Nadzorniki: g. Iv. Colja, Birsí, predsednik, g. Ferdinand Kodrič, Brje, ud, g. Franc Pečenko, Miheli, ud, Razsodniki gg.: Fr. Fabjan, Jožef Mužina in Štefan Kodrič. Potem je bilo izvoljenih 10 cenilcev in 10 podblagajnikov, razvrščenih primerno po občini Rihemberg-Brje. Po končani volitvi sprejme se več predlogov in se zborovanje zaključí.

Hvala tedaj vsem udom, posebno odboru, najbolj pa blagajniku in predsedniku za neumorno delovanje in trud v blagor društva. Zeleti je tudi v prihodnje enakega delovanja!

Iz Krepljen. — Dne 1. t. m. je imelo tukajšnje „Bralno-vinogradsko-sad-jarsko društvo“ svoj običajni občni zbor. Razun raznih reči je bila na dnevnem redu volitev odbora. Izvoljeni so bili: Andrej Tavčar h. št. 1 predsednikom, Andrej Tavčar h. št. 13 podpredsednikom, Alojzij Brandala h. št. 22 podpredsednikom, Anton Tavčar h. št. 13 blagajnikom, Anton Tavčar h. št. 24 tajnikom, Ivan Tavčar h. št. 25 odbornikom, Viktor Širca iz Goden in Franc Vendarmin nadučitelj iz Dutovljeva, odbornikoma.

Občni zbor se je vršil redno, bilo je tudi več odličnjakov. Kot zastopnik županstva se je zbora vdeležil g. Ivan Gomizel, podžupan iz Dutovljeva. V minulem letu je društvo zgradilo svoj „Dom“, poslopje za klet in sobe, poslopje ima svoje dvorišče z vodnjakom. Poslopje je dozidano pa ne izdelano. Minulo leto je imelo društvo izvzemši stroškov za poslopje dohodkov 1955 kron 10 vin., stroškov 1952 kron 50 vin.

Ker ima podjetništvo nove železnice svojo uradnico, je v vsi vse polno ljudi,

raznih narodnosti in raznih ver, dosedaj se pa lepo vedejo in se ni zgodilo nič slabega.

Iz baške doline. — Naprednim Francem in Frančekom bode povedano enkrat za vselej, da radi prepričamo njihovi stranki tiste zaslepljene, ki se nemara dajo prodati za par glazev šnopsa. S takimi podkupljenci potem lahko pometajo kakor hočejo. Pri poštenih in previdnih možeh pa naprednim mešetarjem vsa njih domišljava modrost nič ne pomaga.

Pust je tukaj. Naj torej le brecajo!

Borjana. — Stari možaki so mi pravili, da je kobarški Kot tristo let za drugimi, pa jaz jim nisem hotel verovati. Zdaj pa vidim, da je skoraj res vsaj pri nekaterih. Ko sem bil 11 let star, me je moj oče peljal na Koroško s trebuhom za kruhom in tako služim že 35 let. Pretečeno leto sem bil na železnici pri Wadgasteln, majhnem mestecu. Tje prihaja veliko ljudstva ubozege, srednjega in imenitnega stanu. Prišel je tudi belgijski kralj. Kralj je šel vsako nedeljo in vsaki preznik k sv. maši. Bili so pa tam tudi iz kobaridskega Kota, katere poznam, a niso bili celo leto pri maši. Ali ni to žalostno! To so posledice slabih časopisov. Ali niso taki ljudje 300 let nazaj? — Naznanjam Vam, da je velik požar, ki je bil nastal tukaj v Borjani v noči od 27. decembra, naredil škode okoli 8000 kron. Zahvaljujemo vso Staroselce in Krejce, in pa posebno selškega župana, z jedno besedo vse pomagalce! Hvala Bogu, da so z velikim trudom ogenj ustavili, da ni še več zgorelo. Zavarovana sta bila oba pogorela kmeta pri banki „Slaviji“. M. H.

Iz Ložice na desnem bregu soške doline. — Po naši dolini, kakor znano, se nahaja mnogo delalcev na železniški črti, posebno mnogo jih je iz obljubljene dežele Kalabrije, kateri imajo večinoma neko hinavsko politiko. Več takih je, ki dobivajo na kmetih hrano in prenočišče, seveda za denar. Nekatera naša dekleta v naši vasi pa so zaljubljena v te Kalabreže, ter se tako daleč že spozabljajo, da hodijo s temi Kalabreži pod pazduho zvečer po krčmah. Sramota nas obhaja, ko mislimo kaj takega! Da jih ni sram! Dotični stariši, odprite oči, ne dajate počuhu vojim še nedolžnim otrokom. Pazite, dokler je še čas! Ako bo šlo tako naprej, bo naša dolina, preden bo konec tega dela na železnici, postala prava babilonija.

Novice.

Novi notar v Kanalu, gosp. dr. Ferd. Terkuč, je 29. decembra položil predpisano prisego, in odprl svojo pisarno dne 11. t. m.

Umrl je dne 8. januarja na svojem domu v Podragi Mirko Mašič, dijak 6. razreda realke v Gorici. Zdrav je prišel na počitnice, a ko se je bilo čas vrniti, je obolel za pljučnico. V nedeljo je bil pogreb. Prišli so v Podrago pokojnikov sošolci iz Gorice, in tudi drugi njegovi znanci, da skažejo svojemu tovarišu zadnjo čast. Ko je bilo truplo blagoslovljeno, zapeli so dijaki ganljivo žalostinko v slovo. N. v. m. p.

Promocija. — Pretekli teden je promoviral na Dunaju doktorjem vsega zdravilstva gosp. Izidor Reja.

Za slovensko sirotišče oziroma za „katol. društvo deloljubov“ so darovali: P. n. gg. Ivan Franke, kaplan, 1 K; Josip Balač, učitelj 3 K; Podgorec 1 K kot ugovor, da je g. predsednik društva za izgovarjenje, pravih besed, sam izgovoril nekaj ptujk; neko društvo kot kazen za izgovorjene ptujke 86 v; Josip Klanjšček, župan 1 K; I. L. 50 v.

Za „Alojzijevišče“: Preč. g. Ant. Cibič 10 K, preč. g. Fr. Červ 10 K, preč. g. Jur. Peternel 10 K, preč. g. Alfons Poljšak 10 K, preč. g. Got. Pavletič 5 K, g. Fr. Zaccchiatti 10 K, g. M. Černuta 5 K, g. Tešimir 40 K.

Bog stotero povrni!

Odbor zastopnikov zavarovalnice za govedo bo imel sejo dne 21. t. m. ob 1/2 1. uri dopoldne. Pri zlatem križu v Gorici. Kedaj bo deželni odbor liskal pravila deželnega zavoda in kedaj uredil ustanovitev, se še ne ve, a vsekako je želeli, da se sedanje zavarovalnice izrazi predno se zasnje deželni zavod, kajti ne zdi se nam umestno, da bi zraven deželnega zavoda imeli še krajevne zavarovalnice. Une ali tel

Slovensko društvo za zavarovanje goveje živlne v Gorici bo imelo v nedeljo dne 17. t. m. ob 10. uri v kmetijski šoli občni zbor.

Kmetijski shod bode prih. nedeljo dne 17. t. m. v št. Petru. Začetek ob 3. pop. (po blagoslovu).

Koncert Jaroslava Kocijana. — V nedeljo je bil v dvorani goriškega gledališča drugi in zadnji Kocijanov koncert. Občinstva je bilo pri tem koncertu še več nego pri prvem. Navdušenje je bilo velikansko. Ploskanja ni bilo ne konca ne kraja. Kocijan je vsled burnega ploskanja, ki ni hotelo prenehati, nadodal še dve točki k določenemu programu Kocijana je pri zadnjem koncertu spremljal na glasovirju g. Prohazka. Bila je tudi jedna točka za glasovir, katero je g. Prohazka tako mojstrsko izvedel, daje vzbudil med občinstvom občudovanje. Jaroslav Kocijan se je podal iz Gorice v Trst, kjer je večeraj priredil koncert.

Teleta in politični sleparji! — „Soča“ je objavila v zadnji številki uvodni članek: Politični sleparji. Naslov tega članka je pomanjkljiv, glasiti bi se moral: Teleta ali politični sleparji. „Soča“ piše namreč:

Se se dobijo ljudje, ki govorijo, da razkol na Goriškem sta vzročila edinole dr. Tuma in Andrej Gabršček, da je razkol nastal le radi tega, ker sta hotela dr. Gregorčiču izviti iz rok vajeti političnega vodstva. Ljudje, ki tako govorijo, so ali teleta, ki nič ne razumejo ter se pustijo farbati od vsakogar, ali pa so politični sleparji, ki govorijo tako ob raznih prilikah, kadar se jim zdi tako umestno in prav. Vedno: kakor kaže.

Kakor je iz tega razvidno, glasiti bi se moral uvodni članek: Teleta ali politični sleparji. Pa bi kdo tajil, da „Soča“ ni za salone in za „telegenco“.

Tuji v Gorici. — V l. 1903 je obiskalo Gorico 16.709 tujcev, in sicer 12.694 možkih in 4.015 žensk. V tem številu so zaporedni le oni tuji, ki so v Gorici prenočili.

Prepeljali so v tuk. bolnišnico usmrtjenih bratov Vencoslava Lozarja iz Gojač, ker si je po nesreči prerezal žile na levi roki.

Z gugalnice, ki se nahaja sedaj na izvoznem sadnem trgu, je padel učence 3. razreda tukajšnje realke in se je močno poškodoval na obrazu. Zdravnik mu je moral zašiti rane.

Pod polletjsko nadzorstvo je postavljen Batič Jožef iz Sv. Križa na Vipavskem, katerega so te dni po prestani 2 in pol-letni ječi, v katero je prišel zaradi tatvine, odgnali v njegovo domačo občino. Batiču pa menda doma ni dopadlo, kajti v pondeljek našla ga je policija zopet v Gorici in ga zaprla.

Z zausnico je hotel plačati račun. — 34-letni zidar Jože Žbona v Gorici šel je v četrtek zvečer v neko ljudsko kuhinjo, je tam pil in jedel. Ko mu lastnik kuhinje pove, da znaša njegov račun 84 v, da mu Žbona mesto vinarjev zausnico. Seveda mu ni tudi ta ostal dolžan ter mu ni ponudil še drugega lica, pač pa ga je spravil v stranišče in poklical policijo. Policija je Žbono aretirala, našla pri njem 92 v, od katerih je odštela lastniku kuhinje 84, Žbono pa je spravila pod ključ.

Hodite mirni po mestu! — V nedeljo po noči šlo je več šempeterskih mladencev po mestu. Kričali so in poleg tega tudi zvonili pri vseh hišah po Rabatišču, ter s tem vznemirjali mirne ljudi. V ulici Vogel zasačila pa jih je policija, ko so ravno zvonili pri neki hiši. Dva je prišla, drugi so pa odnesli pete. Ali danes so ji znani že vsi, ki bodo gotovo dobili plačilo za svoj popolnoma nepotreben trud.

Ponarejeni bankovci za 20 K krožijo po Goriškem. Najprej so jih zapazili na Furlanskem. Spoznajo se na tem, da imajo nekoliko manjšo obliko, rdeča barva ni popolnoma zadeta in orej je na eni strani širji, kakor na drugi. Podobi Avstrije in Ogrske sta slabo zadeti in podpisi so nečitljivi. Tudi pravopisne napake so v nemškem tekstu. Poglejte torej natanko vsak bankovec, da vas ne opeharijo!

Iz Kozane se nam poroča: C. kr. okrajni šolski svet v Gorici je sklenil v svoji seji dne 10. decembra, da se prične v Kozani v kratkem z zgradbo prepotrebne novega šolskega poslopja z učiteljskim stanovanjem vred. Ravno zdaj pa je tam razpisana služba nadučitelja in voditelja. Oglasilo pa se je do

sedaj še prav malo prosilcev, to pa baje zaradi tega, ker ni v Kozani primerne stanovanja za učitelja. Glede stanovanja za učitelja pa vendar ne stojimo tako na slabem v Kozani. Na razpologu jih je več in tudi primernih. Sicer pa dobi v kratkem, kakor smo zgoraj omenili, bodoči nadučitelj svoje primerno stanovanje v novem šolskem poslopju. Gospodje učitelji naj torej brez strahu vložijo svoje prošnje za to mesto; prepričani naj bodo, da bodo z njimi zadovoljni. Ob enem se nam poroča, da ne simpatizujejo z dosedanjimi prosilci ne tamnošnji občinarji in tudi krajni šolski svet ne.

Piskree. — Prijatelj nam je poslal iz Bovca šopek svežih piskrec. Pač čudna prikazen sredi zime! Tudi sveži jabolčni cvet, ki nam je bil poslan pred kratkem, je bil iz Bovca.

Hud pretep v Renčah. — Na sv. tri kralje pili so v Žnidarčičevi krčmi Peter Pahor, France Mozetič in Ludovik Komel. Tje je prišel kasneje tudi opekarski delvec Marega Ivan iz Fare, ki pa stanuje sedaj v Biljah. Kmalu nastane med Marego in med Pahorjem, ki se nista že od poprej le pogledala, prepir, v katerega je koj posegel tudi Mozetič. Ta zasolil je Marego zausnico, katero je Marega vsprejel, ne da bi reagiral in se podal od tam v Hebatovo krčmo. Tu je našel več znancev in ostal z njimi skoro do 11. ure. Vrnil se je pa z njimi potem zopet v Žnidarčičovo krčmo. Tu je nastal zopet prepir med njim, Pahorjem in Mozetičem. Kmalu nastane med njimi pretep. Na pomoč priskoči Maregi njegov prijatelj Komel Valentin. Tu pa so se spravili vsi na Komela, ga začeli pretepati s kozarci, s steklenicami in sploh z vsem, kar jim je prišlo v roke, po glavi in po životu tako, da so ga hudo ranili na glavi in na levi roki. Vsega krvavečega in nezavestnega so potem nekateri pobrali, ga položili na neki voz ter ga pripeljali okoli 3. ure popoldne v tukajšnje bolnišnico. Ko so opravili svoje delo pri Komelu, poiskali so pretepači še Marego, ter ga s stolicami, s kozarci, s steklenicami in baje tudi z rezilnim orodjem tako obdelovali, da je Marega komaj več dihal. Razbili so mu glavo, zlomili jedno roko, ranili so ga na prsih in sploh po celem životu. Takega so prijatelji vzdignili ter spravili na neki senik v Bukovici. V četrtek so tudi njega pripeljali v tukajšnje bolnišnico. — Ni-li to „idilčno“ življenje na deželi? In kako zaporedoma so se začeli posebno zadnji čas ponavljati taki slučajji? Kam pridemo, ako odjše to tako dalje?

Nesreča. — Iz Podmelca nam pišejo: Na sv. tri kralje zgorela je na Kneži št. 119 gospodinja Marijana Hvala. Pomagala je še svojemu možu Mihju okoli 10. ure dopoldne, da je šel čveterit se svojimi konji nekemu vozniku čez strni kneški klanec. Potem je stopila še k svoji materi za malo časa in na to je šla kuhat domov polento. Zasula je v kotel moko, da se prazi in počenila na ognjišče. Obleka se ji vname, bežala je v sobo, da si jo ugasi, pa našli so jo vso zgorelo na tleh. Lahko si mislimo žalost in tarnanje vrnivšega moža, ki je pustil doma ženo zdravo, a našel mesto nje kup sežganega trupla in množico ljudstva okoli nje.

Razpis natečaja. — Deželni odbor razglašal: Odpre se natečaj za eno mesto asistenta eventualno za eno mesto računarskega vajenca pri deželnem hipoteknem zavodu. Kdor misli proiti za višenavedeno mesto, mora predložiti prošnjo pri deželnem odboru do 25. januarja t. l. — Prosilci se morajo izkazati s spričevali o svojih študijah, o praktični uporabi in o svoji zmožnosti za kritje tega mesta, v ostaiem pa veljajo glede drugih kvalifikacij za predležni natečaj odločbe pravilnika za deželni odbor in statuta za osobe deželnih uradov z dne 11. julija 1901. Podrobna pojasnila glede predležnega natečaja se dajejo ob uradnih urah pri deželnem odboru. Opomni se, da se bo izvršilo imenovanje provizoričnim potom in da bo sledilo definitivno imenovanje dotičnega uradnika v slučaju povoljnega uspeha po zaključku prve upravne dobe hipoteknega zavoda.

Vabilo k rednemu občnemu zboru „Šebreljake štedilne posojilnice“ reg. društva z neom. zavese, ki bode dne 31. januarja 1904. ob 2 uri popoldne v društveni pisarni. Dnevni red: 1. Poročilo načelnstva. 2. Potrditev računa za l. 1903.

3. Predlogi članov, o kojih bode pravomočno sklepal prihodnji občni zbor.

Knjige „Slovenske šolske Matice v Ljubljani“ so nam došle. „Šolska Matica“ je izdala letos čvetero koristnih knjig: 1. Pedagoški letopis, III. zvezek. 2. Realno knjižico, III. snopič. 3. Analiza duševnega obzorja otroškega in dušeslovni proces učenja. 4. Učne slike, II. del.

Žalostno. — V Koroški Beli so bile te dni občinske volitve, pri katerih so zmagali s pomočjo slovenskih takozvanih liberalnih Slovencev — Nemškutarji iz tovarne na Javorniku. „Slovenski Narod“ je od veselja ves iz sebe, ker je pri teh volitvah propadla katol. narodna stranka, in so dobili v tem zastopu s pomočjo njegovih pristašev večino Nemškutarji. Daleč je že zapeljala strast naše slovenske liberalce!

V Gradcu je bil v nedeljo javni shod krščanske ljudske stranke, ki je protestiral proti zavoženemu občinskemu gospodarstvu in proti odpušcanju mestnih delalcev. Da bi popravila nekoliko finance, hoče občina mej drugim znižati število mestnih delalcev od 806 na 640 mož. Navzoči soc. demokratje so izjavili, da bodo šli v tej zadevi skupno s krščansko ljudsko stranko, kajti kadar se gre za politično in gospodarsko povzdigo ljudstva, tedaj se ne sme kazati strankarstva in če treba, bode uprizorjena skupna stavka graških mestnih delalcev.

Ali je dovoljeno v šoli kľofutati? — Da, kajti znani celjski sodnik pl. Ducar je to s svojo razsodbo neomajano potrdil. Kakor so razni slovenski listi poročali, je učitelj celjske obrtne šole neki Horwath, udaril nekega učenca s tako silo po obrazu, da mu je odbil kočnjak. Oče učenca je učitelja tožil, in v petek je bila obravnava. Kot veščak je bil navzoč celjski zdravnik dr. Negri, ki je izjavil, da je bil pač zob tenak, ker je tako hitro odletel. Dr. Ducar je bil istega mnenja in je Horwata oprostil. Zastopnik državnega pravdnistva je prijavil priziv proti tej rozsodbi. — Malo čudno je res, ali kaj se hoče, učitelj je „Nemec“ in zobje slovenskih učencev (deček je star že 15 let) so žalibog tako tanki, da že poštena klofuta, katero je učitelj priznal, zadostuje, da se izbižejo iz ust. „Prid, sodnik, se les udit“!

Draga zausnica. — Posestnik Albert Nader v nekem mestecu blizu Heba na Češkem prisolil je svoji služkinji tako močno zausnico, da ji je prebil ušesno mreno. Služkinja ga je tožila in Nader je bil obsojen na tri dni zapora ter na odplačilo odškodnine, katera se je dočlila na 22.000 K.

Oče zaklal sina. — Pri sv. Emi na Štajerskem je prišel v četrtek zvečer posestnik Jože Kovarič pijan donov in hotel ženo pretepati. 34letni miroljubni sin je mater branil, oče mu vrže velik nož v trebuh, da se čeva izsujejo. Še preden je bil previden, je sin prosil očeta odpuščenja ter rekel: „Da bi te oče ne bili zaprti“. Orožniki so očeta najprvo peljali k mrtvemu sinu, nato v ječo.

Korporal — morilec. — V Karlovcu je desetnik 96. polka Sime Čudlovič prišel k trgovcu Ljubcu ter zahteval 100 gid. Ker je trgovec denar odrekel, planil je Čudlovič nanj ter mu zasadil bajonet v prsi. Bajonet je pustil v prsih umorenega trgovca ter zbežal v vojašnico po drugi bajonet, s katerim je šel izven mesta nad trgovca Frölicha, ki pa je zgrabil težko steklenico ter jo vrgel napadalcu v glavo, da se je steklenica razbila. Vojak je pa vendar zbežal, ter ga je šele drugi dan dobil neki orožnik krvavečega v gozdu.

Spomenik papeža Leonu XIII. — V nedeljo, 10. t. m. so sklenili vsi pod Leonom XIII. imenovani kardinali Leonu XIII. na svoje stroške postaviti spomenik v Lateranu. Vodstvo zadeve je prevzel kot najstarejši kardinal Vanutelli.

Odprto pismo!

Gospodu lekarju K. Germanu v Belovaru (Hrvaško).

S pomočjo Vaše življenjske esence sem popolnoma ozdravel od moje dolgoletne bolezni. Pri tej priliki se Vam najradnjeje zahvaljujem in obveščam javno vse, da je Germanova življenjska esenca najbolje zdravila za želodčne bolezni in hemoroide (zlate žile). Prosim še 6 steklenic za svojega prijatelja. Še spoštovanjem

Anton Gregorič, c. kr. poštni poduradnik.

Trst, 11. decembra 1903.

C. kr. notar
dr. Ferd. Terkuč
 je otvoril dne 11. jan.
 svojo
 notarsko pisarno
 v Kanalu.

Anton Fon,
 klobučar in gostilničar v Semeniški ulici, ima bogato zalogo raznovrstnih klobukov in toči v svoji krčmi pristna domača vina ter postreže tudi z jako ukusnimi jedili. Postrežba in cene jako solidne.

Priporočilo.
 Podpisani se priporočam slav. občinstvu in svojim rojakom za obilna naročila svoje nove delavnice v lastni hiši na Kolehah pri Kojskem. Izvršujem vsakovrstne obleke ter imam v zalogi raznega sukna, hlačvine in izgotovljenih srajc. Vsako naročilo se izvrši točno in po zelo nizkih cenah.
A. Mavrič, kroj. mojters.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!
Teod. Slabanja
 srebrar v Gorici, ulica Morelli 12

Se priporoča v izdelovanje cerkvene posode in orodja iz zanesljive kovine po uzorcih ali lastnem načrtu po poljubnem slogu.

Stare posode popravi in prenovi, poslati in posrebrni v ognju, poslati tudi distrelvodne o-
 sti vse po najnižjih cenah.

Da si morejo tudi bolj reone cerkve naročat cerkvenega kovinskega blaga ter staro orodje popraviti in obnoviti, olajšuje jim to s tem, da jim je pripravljen napravljati blago, katero katero se izplačuje na obroke. Preč. p. n. naročevalec si obroke lahko sam določi.

Pošilja vsako blago poštnine prosto!

Krojaška zadruga

Gorica, Gosposka ulica 7,
 naznanja,

da prodaja oblačila za dame in gospode, modne barkente, in drugo manufakturno blago posebno za bližajoči se zimski čas, blago vseh kakovosti in po najnižje mogočih konkurenčnih in stalnih cenah.

Vzorec najnovejše izbere se na zahtevanje pošiljajo brezplačno in poštne prosto.

Pokusite jih

in prepričali se bode, da so postale „Iirske testenine“ — ne vsled reklame, temveč vsled finega okusa, redilnosti in jednostavne priprave priljubljene v vseh slojih. Pazite na napis: Iirske testenine.

Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani

Dunajska cesta št. 15 v Medjatovi hiši v pritličju
 vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbam.

Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edna slovenska zavarovalnica. Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico.

Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

ROJAKI! Zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

C. kr. notar
dr. Marij Pascoletto
 je otvoril dne 4. jan. 1904
 svojo notarsko pisarno
 v Gorici, ulica Vetturini 9
 v prostorih bivše pisarne c. kr. notarja Josipa Kaučiča.

Odlikovana l. 1903 s častno diplomo in zlato svetinjo

J. Kopač, svečar,

Gorica — ulica sv. Antona št. 7 — Gorica

Priporočam preč. cerkvenim predstojništvom ter p. n. slavnemu občinstvu

čebelno-voščene sveče

Kg po K 4.90. Jamčim z 2000 K za pristnost.

Sveče za pogrebe in stranska razsvetljava po zelo nizki ceni. Imam v zalogi kadilo, stenje in stekla za večno luč, med najboljših vrst.

Odlikovan trikrat s srebrno svetinjo in enkrat s služnim križcem in zlato kolajno v Rimu.

Sprejema
 hranilne vloge
 katere obrestuje po 4 1/2% polumesečno; nevzdignene obrestipripisuje konec leta k glavnici. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Posojila

udom na osebni kredit po 6% in na vknjižbo po 5 1/2%

„Centralna posojilnica“

registrovana zadruga z omejeno zavezo,

Gorica, ulica Vetturini 9.

C. kr. poštnohranilnični konto N. 851.292.

Sprejema
 nove člane
 z glavnimi in opravnimi deleži. Glavni deleži po 200 K, opravniki po 2 K. Otvarja članom tekoče račune, katere obrestuje po dogovoru.

Uradne ure

vsak dan od 8. ure zjutraj pa do 1. ure popoldne.